

FAMILIE
VERTROUWENS
PERSONEN

Privacy in de ggz

Informatie voor
ggz-professionals

© Landelijke Stichting Familievertrouwenspersonen

Samenwerken met naasten is het uitgangspunt

Voor u als ggz-professional is er de generieke module Naasten. Dit is een specifieke richtlijn voor de samenwerking met en ondersteuning van naasten van mensen met psychische problematiek. Deze is als kwaliteitsstandaard opgenomen in het register van Zorginstituut Nederland.

Privacy en naasten

Voor naasten kan het zeer frustrerend zijn als een hulpverlener hen 'niets mag vertellen' over hun kind, partner of andere dierbare. Mensen met psychische problemen herstellen immers niet alleen. Familie, partners of goede vrienden spelen een actieve en belangrijke rol. Als informatieverstrekker, co-begeleider of mantelzorger. Om die rollen te kunnen vervullen, hebben zij vaak bepaalde informatie nodig.

Welke informatie heeft de naaste nodig?

Wanneer de naaste informatie vraagt, is het goed om erbij stil te staan vanuit welke rol deze iets wil weten. Als de patiënt bijvoorbeeld uit een kliniek wordt ontslagen en weer thuis komt wonen, kan het nodig zijn te weten welke medicatie nodig is. Maar het is bijvoorbeeld niet nodig om te weten wat iemands seksuele voorkeur is, wat er allemaal wordt besproken tijdens de therapie.

Wat mag in ieder geval?

Als de patiënt zijn naasten niet bij de zorg wil betrekken en de naasten wel vragen hebben, geeft u hen de volgende informatie zonder het beroepsgeheim te schenden:

- Algemene informatie over ziekte en zorgprocessen die de persoonlijke levenssfeer niet raken en dus niet-patiëntgebonden zijn.
- Wat het betekent voor naasten van mensen met psychische problematiek in het algemeen.
- Waar de naasten zelf ondersteuning kunnen vinden.

Geen pasklare oplossingen, wel tips

Wij merken in ons werk als familie-vertrouwenspersoon dat het in de praktijk vaak zoeken is voor alle betrokkenen welke informatie nu precies gedeeld moet/kan/mag worden. Er zijn ook vaak geen pasklare oplossingen. Veel hangt af van de specifieke situatie. We kunnen u als professional wel een paar tips geven.

- 1 Blijf met elkaar in gesprek. Geef naasten tenminste niet-persoonsgebonden informatie en blijf u inspannen om te achterhalen waar bij de patiënt het knelpunt zit en hoe dat eventueel kan worden opgelost.
- 2 Bekijk de generieke module Naasten. In het bijzonder de werkkaarten 'Privacy' en 'De patiënt houdt naaste af'.
- 3 Wijs naasten op het familiebeleid van uw instelling en vertel hen waar zij ondersteuning voor henzelf kunnen vinden.
- 4 Bespreek dilemma's met uw collega's. Bijvoorbeeld in een moreel beraad.
- 5 Leg uit waarom u geen informatie mag geven. De ervaring leert dat naasten daar vaak begrip voor kunnen opbrengen.
- 6 Zeg wat je doet (of niet doet), doe wat je zegt, ga uit van wat er wél kan.

De vier rollen van naasten

Naasten zijn vaak niet alleen vader, moeder, broer, zus, partner, kind van etc. maar ook:

Informatiebron

Mantelzorger

Co-begeleider

Zorgvrager

Wetten en regels

De rechten en plichten op het gebied van privacy en samenwerking met naasten zijn vastgelegd in verschillende wet- en regelgeving. In volgorde van belangrijkheid:

1. AVG
2. WGBO
3. Generieke module Naasten
4. Familiebeleid van de instelling

Samenwerken in de triade

Bij triadisch werken overleggen de patiënt, de naaste(n) en de zorgverlener(s) met elkaar om samen het herstel van de patiënt te ondersteunen. Door deze samenwerking krijgt de informatie van de naaste(n) een plaats en vindt er afstemming plaats tussen de patiënt en zijn of haar naaste(n). Er wordt nagegaan welke ondersteuning de naaste(n) nodig heeft en het hersteltraject wordt gezamenlijk geëvalueerd en bijgestuurd.

(bron: [Generieke module Naasten](#))

Privacy van de naasten zelf

Ook naasten hebben recht op privacy. Een behandelaar mag niet zonder toestemming informatie die naasten hebben gegeven delen met patiënt. Daar moet altijd over gecommuniceerd worden. Al helemaal als de naaste expliciet heeft aangegeven dat de informatie vertrouwelijk is.

Informatie na overlijden

Wat is er gebeurd in de laatste uren, heeft de patiënt nog een boodschap achtergelaten, hoe is hij/zij gevonden, is er wel genoeg op de patiënt gelet en wat hield de begeleiding in die fase precies in? Nabestaanden hebben voor hun rouwverwerking behoefte aan reconstructie, dat helpt hen in hun proces.

Nabestaanden hebben recht op bepaalde informatie uit het medisch dossier van hun dierbare wanneer:

- De patiënt hiervoor schriftelijk toestemming heeft gegeven.
- Het gaat om een 'incident'. Bijvoorbeeld een medische fout of een niet natuurlijke dood, zoals een suïcide.
- Er sprake is van een 'zwaarwegend belang'. Bijvoorbeeld bij een vermoeden dat de patiënt wilsonbekwaam was bij het maken van een testament en de naaste daardoor sterk wordt benadeeld.

De regels bij minderjarigen

Kinderen tot 12 jaar

De ouders worden volledig geïnformeerd om een goede beslissing over de behandeling van hun kind te kunnen nemen.

Uitzondering: wanneer inzage in het dossier niet in het belang is van het kind, mag de behandelaar de inzage weigeren. Dit moet hij of zij dan wel heel goed onderbouwen.

Jongeren van 12 tot 16 jaar

Als de jongere expliciet niet wil dat de ouders worden geïnformeerd, moet de behandelaar dit opnemen in het dossier en zich hieraan houden. De behandelaar moet wel altijd proberen om de ouders er alsnog bij te betrekken.

Jongeren vanaf 16 jaar

De ouders hebben geen recht het medisch dossier in te zien, tenzij de jongere hiermee instemt. Zij hebben wel recht op inzage in de informatie die zij zelf hebben gegeven. De behandelaar heeft een inspanningsverplichting om de ouders te informeren in het belang van de behandeling van de jongere.

Uitzondering: klinische opname

Regels bij echtscheiding

Beide ouders zijn gezagsdragend

Een kind (tot 16 jaar) wordt vaak door een van de ouders aangemeld. Deze ouder moet de andere ouder hierover informeren, en zorgen dat deze een toestemmingsformulier tekent voor diagnostiek en behandeling. Dit formulier wordt opgeslagen in het dossier van het kind. Pas nadat beide ouders hun toestemming hebben gegeven, kan er gestart worden met het onderzoek en de behandeling.

Ouder is niet-gezag dragend

De niet-gezag dragende ouder heeft geen recht op inzage in of afschrift van het dossier. Hiervoor heeft hij/zij toestemming nodig van de gezag dragende ouder.

Voor meer informatie en links,
scan de QR-code

